

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Pravice do starševskega varstva in družinskih prejemkov ureja Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/14 in 90/15 - v nadaljnjem besedilu: ZSDP-1).

Med pravicami iz zavarovanja za starševsko varstvo so trenutno urejeni trije vrsti dopustov z nadomestilom in sicer materinski dopust, očetovski dopust in starševski dopust. Način izrabe teh dopustov in prenosa z enega na drugega od staršev je precej zapleten. Materinski dopust mati nastopi 28 dni pred predvidenim datumom poroda in vse skupaj traja 105 dni. Do starševskega dopusta je upravičen vsak od staršev v trajanju 130 dni, pri čemer mati na očeta lahko prenese 100 dni, oče pa na mater 130 dni starševskega dopusta. Starševski dopust eden od staršev nastopi neposredno po poteku materinskega dopusta. Oče ima v letu 2017 pravico do 15 dni očetovskega dopusta z nadomestilom, ki ga mora izrabiti do šestega meseca starosti otroka, 25 dni do tretjega leta starosti otroka s plačilom prispevkov za socialno varnost in 10 dni očetovskega dopusta po koncu starševskega dopusta do zaključka prvega razreda osnovne šole. V letu 2018 bi imel oče ob obstoječi zakonodaji pravico do 15 dni očetovskega dopusta z nadomestilom, ki ga mora izrabiti do šestega meseca starosti otroka in 15 dni očetovskega dopusta po koncu starševskega dopusta do zaključka prvega razreda osnovne šole. Praksa pri izvajanju veljavnega zakona je pokazala, da si večina očetov želi izrabljati celoten očetovski dopust v času takoj po rojstvu otroka, prav tako si želijo bolj fleksibilno izrabo tudi drugega dela plačanega očetovskega dopusta, to je namesto v strnjenem nizu po delovnih dnevih.

Po veljavni ureditvi so določene pravice začasno omejene. Tako je omejeno materinsko nadomestilo navzgor, prav tako očetovsko in starševsko nadomestilo na dvakratnik namesto na dvainpolkratnik vrednosti povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji z uskladitvami iz 2. člena Zakona, o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji, očetovsko in starševsko nadomestila znaša 90% osnove, postavljen je cenzus 64% neto povprečne plače v RS na osebo pri upravičenosti do pomoči ob rojstvu otroka in dodatku za veliko družino. Demografske spremembe na področju rodnosti kažejo postopno zniževanje stopnje rodnosti. Rodnost v Sloveniji tako upada že od prve polovice osemdesetih let naprej. Leta 1981 je prvič padla pod 2, nato pa se je še naprej zniževala. Najnižjo stopnjo rodnosti v Sloveniji beležimo v letu 2003 (1,20). Od tega obdobja naprej je bilo opaziti trend počasnega zviševanja stopnje rodnosti vse do leta 2013, ko je stopnja rodnosti ponovno nekoliko padla. V letu 2012 je bil sprejet Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF), ki je korenito posegel na področja, ki zadevajo (predvsem mlade) družine, torej področje starševskega varstva in družinskih prejemkov in bi utegnil imeti vpliv na rodnostno vedenje. V letu 2015 je ponovno zaznati blag dvig stopnje rodnosti (1,57), ki se nadaljuje tudi v letu 2016 (1,58) (SURS, 2017). Primerjalno gledano je Slovenija do leta 2016 bila pod EU povprečjem (EU-28 = 1,58), leta 2016 pa ga je dosegla. Države z najvišjimi stopnjami rodnosti so Združeno kraljestvo (1,80), Islandija (1,80), Švedska (1,85), Irska (1,92) in Francija (1,96). V Sloveniji smo bili od osamosvojitve dalje priča stabilnemu obsegu ukrepov družinske politike oziroma celo njihovem postopnemu širjenju in zviševanju. Edini izraziti poseg v ukrepe družinske politike oziroma družinske prejemke se je, kljub opozorilom o možnih negativnih vplivih na kakovost življenja (predvsem mladih) družin in na rodnost, zgodil leta 2012 s sprejetjem ZUJF. Zakon je na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov znižal oziroma omejil višino številnim pravicam: znižal je višino očetovskega in starševskega nadomestila na 90% osnove (prej 100%), navzgor je omejil višino očetovskega in starševskega nadomestila na 2-kratnik povprečne plače (prej 2,5 kratnik), pravico do pomoči ob rojstvu otroka je omejil na družine, katerih dohodek ne presega 64% neto povprečne plače na družinskega člana (prej univerzalna pravica za vsakega novorojenčka ne glede na materialni položaj družine), pravico do dodatka za veliko družino je omejil na družine, katerih dohodek ne presega 64% neto povprečne plače na družinskega člana (prej univerzalna pravica za vsako veliko družino z vsaj

tremi otroki ne glede na materialni položaj družine), znižal je višino otroškega dodatka v 5. in 6. dohodkovnem razredu za 10 % (97.000 otrok) ter ukinil 7. in 8. dohodkovni razred pri pravici do otroškega dodatka (45.000 otrok). Prav tako je Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva navzgor omejil višino materinskega nadomestila na 2-kratnik povprečne plače. Velja še omeniti, da je ZUJF prav tako posegel v Zakon o vrtcih in razveljavil določilo o brezplačnem vrčevskem varstvu za drugega otroka.

ZUJF je torej korenito posegel na področja, ki zadevajo predvsem (mlade) družine, (področje starševskega varstva in družinskih prejemkov), in s tem poslabšal položaj obstoječih in bodočih družin. Predvsem pa je zakon povzročil splošno negotovost v družbi in strah pred prihodnostjo. Med mladimi se je ta negotovost kazala na vseh področjih, posebej izrazita je bila na področju zaposlovanja (ali bodo prišli do zaposlitve in strah pred izgubo službe). V splošnem je zakon imel pomemben negativen vpliv na družine in mlade, ki bi ob drugačnih okoliščinah morda pričeli načrtovati družino, tako pa so te odločitve odložili. Znano je dejstvo, da je negotovost pomemben dejavnik nižje rodnosti.

Splošna značilnost demografskih pojavov je, da spremembe potekajo razmeroma počasi. Zato morajo biti ukrepi, ki bi utegnili ustvariti spodbudno okolje za odločanje za družino, premišljeni in načrtovani dolgoročno. Če enkrat država vpelje ukrepe, ki imajo negativen demografski učinek, je potrebno precej časa, leta ali celo desetletja, da se učinki teh ukrepov odpravijo in se sprejmejo novi ukrepi, ki bi potencialno stimulatивно delovali na odločanje za družino ali povečanje družine. Za doseganje sprememb na področju rodnosti je torej najprej treba vzpostaviti stanje pred sprejetjem ZUJF in izboljšati razmere za mlade družine. V zadnjem obdobju so bili za izboljšanje dohodkovnega položaja družin sprejeti naslednji ukrepi:

- v letu 2014 se z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-C) otroški dodatek kot dohodek pri naslednjih pravicah in subvencijah ne všteva v celoti, temveč je zmanjšan za 20 % višine otroškega dodatka za prvega otroka iz prvega dohodkovnega razreda. Prav tako se pogosteje upoštevajo tekoči dohodki, ki bolj odražajo realni materialni položaj družine, saj sprememba vrste periodičnih dohodkov velja v več primerih;
- v letu 2014 je pričela veljati nova ureditev glede subvencije malice in kosila, ki razširja krog upravičenih otrok do subvencije malice in kosila;
- v letu 2016 se je višina otroškega dodatka z uveljavitvijo Zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-E) za vse otroke (približno 97.000 otrok) v 5. in 6. dohodkovnem razredu vrnila na raven pred uveljavitvijo ZUJF;
- v letu 2016 so bili očetje upravičeni do dodatnih 5 dni očetovskega dopusta z očetovskim nadomestilom. V letu 2017 so očetje upravičeni do 10 dni očetovskega dopusta z očetovskim nadomestilom in v letu 2018 do 15 dni z nadomestilom. Tako bodo očetje v letu 2018 upravičeni skupno do 30 dni očetovskega dopusta z očetovskim nadomestilom.

Nadalje so po veljavni ureditvi zakonu posvojitelji oziroma osebe, ki jim je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja upravičeni do starševskega dopusta v trajanju skupaj 260 dni le za otroka, ki še ni zaključil prvega razreda osnovne šole. Ker je letno cca 10 posvojitvev otrok, ki so že končali prvi razred osnovne šole, posvojitelji za njih sploh niso bili upravičeni do starševskega dopusta.

V veljavni ureditvi je dohodkovni razred pri pravici do otroškega dodatka določen v odstotku od povprečne mesečne plače vseh zaposlenih v Republiki Sloveniji za koledarsko leto pred vložitvijo vloge. Eden od staršev je upravičen do povečanega zneska otroškega dodatka za 20 odstotkov, če predšolski otrok ni vključen v predšolsko vzgojo v skladu s predpisi, ki urejajo vrtce.

V dveh letih izvajanja ZSDP-1 se je v praksi izkazalo, da so posamezne določbe zakona neustrezne, pomanjkljive oziroma ne dajejo dovolj jasne pravne podlage za njihovo izvajanje, zaradi česar je potrebno posamezne določbe zakona ustrezno spremeniti oziroma dopolniti.

Statistični podatki:

leto	upravičenci	izplačana sredstva (v EUR)
2016	20.064	230.303.681
2015	19.896	233.800.707

2014	20.643	243.940.353
2013	21.130	262.854.102
2012	22.086	294.019.934
2011	22.782	299.411.227
2010	22.493	292.023.555

Število upravičencev in izplačana sredstva za pomoč ob rojstvu otroka v obdobju 2010-2016

leto	upravičenci	izplačana sredstva (v EUR)
2016	15.648	4.477.485
2015	15.570	4.395.739
2014	15.533	4.432.599
2013	15.437	4.416.198
2012	15.108	4.322.425
2011	20.275	5.778.151
2010	21.792	6.404.931

Število upravičencev in izplačana sredstva za dodatek za veliko družino v obdobju 2010-2016

leto	upravičenci	izplačana sredstva (v EUR)
2016	26.106	10.638.237
2015	25.926	10.526.058
2014	25.241	10.324.622
2013	25.607	10.399.094
2012	28.325	11.463.344
2011	30.193	12.089.944
2010	30.001	11.854.758

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Cilji predlaganega zakona so:

- maksimiranje otrokovih koristi,
- spodbujanje enakopravnejše razdelitve bremen skrbi za dom in družino med starše,
- omogočanje staršem usklajevanje poklicnega in družinskega življenja,
- izboljšanje veljavnih ukrepov za usklajevanje dela in skrbi za dom in družino,
- podelitev pravic iz predlaganega zakona tudi posvojiteljem starejših otrok,
- izboljšanje položaj družin z otroki, ki potrebujejo posebno nego in varstvo.

2.2 Načela

Predlog zakona sledi že uveljavljenim načelom:

- vzajemnosti in solidarnosti pri zagotavljanju pravic iz sistema zavarovanja za starševsko varstvo,

- učinkovitosti,
- varstva pravic,
- zakonitosti,
- ekonomičnosti,
- pravne varnosti,
- enakih pravic in obveznosti pri izrabi starševskega dopusta.

2.3 Poglavitne rešitve

V predlagani noveli zakona se uvaja nov način izrabe očetovskega dopusta, ki je bolj enostaven, pregleden in fleksibilen, pri čemer trajanje očetovskega dopusta in višina nadomestila ostajata nespremenjena. Za očetovski dopust v trajanju 30 dni z nadomestilom se predvideva drugačna izraba dopusta. Očetje bodo lahko izrabili vseh 30 dni očetovskega dopusta skupaj, pri čemer morajo najmanj 15 dni izrabiti kadarkoli od rojstva otroka do najkasneje en mesec po poteku starševskega dopusta v strnjenem nizu oziroma starševskega dodatka, preostanek pa do končnega prvega razreda osnovne šole.

V predlagani noveli se odpravljajo nekateri začasni varčevalni ukrepi na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov, ki so bili uvedeni z Zakonom za uravnoteženje javnih financ in podaljšani v 112.a členu in sicer census pri upravičenosti do pomoči ob rojstvu otroka in pri dodatku za veliko družino. Sprostitev teh dveh pravic bo pomenila tudi razbremenitev centrov za socialno delo, saj bo postopek enostavnejši, brez ugotavljanja materialnega položaja družine.

Nadalje se s predlagano novelo uvaja 30 dni starševskega dopusta za posvojitelje ali osebe, ki ji je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja za otroka, ki je že zaključil prvi razred osnovne šole in je mlajši od 15 let.

Novela uvaja izplačilo pomoči ob rojstvu otroka v obliki dobroimetja, ki ga bo mogoče porabiti za otroško opremo, potrebščine za otroke, otroško hrano, itd.... Pomoč ob rojstvu otroka je univerzalna pravica, namenjena staršem vseh novorojenčkov ne glede na materialni položaj družine, na ta način bo porabljena za namen, za katerega staršem pripada.

Novela določa usklajevanje dohodkovnih razredov skladu s predpisom, ki ureja usklajevanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom.

Novela nadalje določa starost otroka, za katerega so starši upravičeni do povečanega zneska otroškega dodatka za 20% in sicer za otroka do štirih let. Zaradi zasledovanja strateškega cilja EU 2020 o vključenosti otrok v vrtec od četrtega leta starosti do vstopa v šolo, ki je 95 %, je takšen ukrep smiseln, saj spodbuja starše k vključitvi otrok, starejših od štiri leta v vrtec.

Novela nadalje uvaja bolj natančen starostni pogoj za otroke pri pravici do dodatka za veliko družino in dodatka za nego otroka.

V noveli se bo sistemsko uredila pomoč pri nakupu vinjete za velike družine. Novela uvaja novo pravico in sicer pravico do pomoči pri nakupu vinjete za velike družine. Leta 2013 je bil na področju cestninjenja osebnih vozil (vozila do 3.500 kg največje dovoljene mase) uveden nov cestninski razred, v katerega se uvrščajo vozila, katerih višina nad prvo osjo presega 1,30 metra. V to kategorijo vozil, na katera je potrebno za uporabo cestninskega omrežja namestiti vinjeto 2B, ki je dražja od vinjete za »klasična« osebnih vozila, pa se uvrščajo tudi mnoga vozila, ki jih velike družine uporabljajo za zadovoljenje svojih osnovnih osebnih potreb. Da bi preprečili dodatno finančno obremenitev velikih družin in invalidov, je trenutno v veljavi začasna rešitev, na podlagi katere se upravičencem zagotavlja pomoč pri nakupu letne vinjete 2B v višini 110,00 €, pri čemer sredstva za pomoč zagotavlja družba DARS, d. d., v obliki donacij. Zato se s predlagano novelo sistemsko ureja pravico do pomoči pri nakupu vinjete za velike družine.

Predlog novele vsebuje tudi nekaj manjših vsebinskih oziroma redakcijskih sprememb, ki so se pokazale pri izvajanju ZSDP-1.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom Republike Slovenije.

Nadzor in spremljanje stanja

Nadzor in spremljanje stanja na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov zajema izvajanje neodvisnih raziskav in analiz ter oblikovanje poročil in priporočil na podlagi zbranih rezultatov. V največji meri to nalogo izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo – Otroška opazovalnica, deloma pa jo izvajajo kar državni organi, pristojni za oblikovanje politik na teh področjih, ki izvajajo različne analize in raziskave zaradi svojih potreb (torej zaradi oblikovanja politik).

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

V okviru spremembe zakona je skupni učinek vseh ukrepov v letu 2018 in naslednja leta takšen, da ne zahteva dodatnih sredstev, ampak zgolj prerazporeditev sredstev med proračunskimi postavkami.

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu za leto 2018.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Mednarodna primerjava

Avstrija

Materinski dopust

Materinski dopust je obvezen, mati ga mora izrabiti osem tednov pred in osem tednov po porodu. Nadomestilo v tem času je 100 % povprečje plač v zadnjih treh mesecih zaposlitve pred nastopom starševskega dopusta, brez zgornje omejitve.

Očetovski dopust

Očetovski dopust ni zakonsko določen. V javnem sektorju imajo očetje en mesec neplačanega dopusta.

Starševski dopust

Višina nadomestila je odvisna od števila mesecev izplačevanja, lahko je fiksni znesek nadomestila (krajše obdobje izplačevanja – višji znesek) ali 80 % zadnje neto plače. Traja največ 30 mesecev (nadomestilo 14 EUR na dan), če izrablja 12 mesecev je nadomestilo odvisno od dohodka.

Francija

Materinski dopust

Mati je upravičena do 16 tednov materinskega dopusta. Nastop materinskega dopusta je vsaj tri tedne pred predvidenim datumom poroda. Dva tedna dopusta lahko izrabita pred ali po rojstvu. V določenih primerih (rojstvo dvojčkov, nedonošenčka...) se materinski dopust podaljša. Nadomestilo znaša 100 % plače z zgornjo omejitvijo za zasebni sektor, v javnem sektorju ni zgornje omejitve.

Očetovski dopust

Oče je upravičen do 11 delovnih dni očetovskega dopusta, ki ga mora izrabiti do četrtega meseca otrokove starosti. Nadomestilo je enako nadomestilu za materinski dopust.

Starševski dopust

Starša sta upravičena do starševskega dopusta do tretjega leta otrokove starosti. Nadomestilo ni vezano na višino plače in znaša 390,52 evrov mesečno za polno odsotnost z dela. Za družine z enim otrokom se izplačuje šest mesecev po izteku materinskega dopusta, v družinah z dvema otrokoma do drugega leta starosti otroka, za tretjega otroka 48 mesecev. Če eden od staršev dela s krajšim delovnim časom, se nadomestilo zniža. Družine z več kot tremi otroki se lahko odločijo za nadomestilo v višini 801,39 evrov mesečno, če eden od staršev zapusti trg dela, vendar samo za obdobje enega leta.

Nemčija

Materinski dopust

Mati je upravičena do 14 tednov materinskega dopusta, šest tednov pred porodom in osem tednov po porodu. Osem tednov po porodu je obveznih. Nadomestilo znaša 100 % plače.

Očetovski dopust

Očetovski dopust ni urejen.

Starševski dopust

Starševski dopust traja do tretjega leta otrokove starosti in je upravičenost družine. Nadomestilo se zagotavlja do 14 meseca starosti otroka in znaša 67 % povprečne plače zadnjih 12 mesecev pred rojstvom otroka z zgornjo omejitvijo. Določeno je tudi najnižje izplačilo.

Švedska

Starša sta upravičena 390 dni starševskega dopusta, pri čemer so 3 meseci neprenosljivi za očeta in 3 za mater, ostalo si lahko delita. Nadomestilo znaša cca 80% osnove. Nadaljnjih 90 dni je plačanih z zelo nizkim nadomestilom (19 EUR na dan). Materinski in očetovski dopust nista posebej urejena.

Sprejem zakona ne bo imel vpliva na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravom Evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona bo imel administrativne posledice v postopkih poslovanja javne uprave ali pravosodnih organov in sicer odprava administrativnih bremen, saj bo pred centri za socialno delo manj vodenih postopkov in izdanih manj odločb.

Sprejem zakona bo imel posledice za socialno področje, in sicer na pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja. Prav tako bo imel posledice na enakost spolov, saj predlagana sprememba spodbuja starše k enakovrednejši porazdelitvi skrbstvenih obveznosti za otroka.

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja.

Mnenja, predloge, pripombe so poslali:

-

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

9. ZNESEK PLAČILA, KI GA JE OSEBA IZ PREJŠNJE ALINEJE V TA NAMEN PREJELA

Ni bilo izplačanega plačila.

10. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu Državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

dr. Anja Kopač-Mrak, ministrica
Martina Vuk, državna sekretarka
Peter Pogačar, državni sekretar
Mag. Andrej Del Fabro, generalni direktor Direktorata za družino

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/14, 90/15) se 27. člen spremeni tako, da se glasi:

»27. člen
(način izrabe očetovskega dopusta)

(1) Oče izrabi očetovski dopust v trajanju najmanj 15 dni v strnjenem nizu v obliki polne ali delne odsotnosti z dela od rojstva otroka do najkasneje en mesec po poteku starševskega dopusta v strnjenem nizu oziroma starševskega dodatka za tega otroka.

(2) Oče izrabi največ 15 dni očetovskega dopusta v strnjenem nizu v obliki polne ali delne odsotnosti z dela najkasneje do končanega prvega razreda osnovne šole otroka, v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno šolo. Evidenco o izrabi tega dela dopusta vodi center.

(3) Trajanje očetovskega dopusta se pri izrabi v obliki delne odsotnosti z dela ne podaljša.«.

2. člen

V 39. členu se doda drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Posvojitelj ali oseba, ki ji je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja za otroka, ki je že zaključil prvi razred osnovne šole in je mlajši od 15 let, ima pravico do starševskega dopusta v trajanju 30 dni. Nastopi ga najpozneje 15 dni po namestitvi otroka v družino z namenom posvojitve ali po izvedeni posvojitvi.«.

Dosedanji drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

3. člen

V 44. členu se tretji in četrti odstavek spremenita tako, da se glasita:

»(3) Če zavarovanec izrabi posamezne vrste dopusta v več delih in je prekinitev daljša kot 365 dni, se osnova za izračun nadomestila določi na novo v skladu s četrtim odstavkom tega člena.

(4) Osnova za določitev nadomestila v času prenesenega dopusta je povprečna osnova, od katere so bili obračunani prispevki za starševsko varstvo v skladu z 10. členom tega zakona v strnjenih 12 mesecih, pri čemer se kot zadnji mesec šteje osnova od katere so bili obračunani prispevki v predpreteklem mesecu pred vsakokratno izrabo prenesenega dopusta.«.

4. člen

V 68. členu se doda drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Pomoč ob rojstvu otroka se izplača v obliki dobroimetja.«

5. člen

V 71. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Dohodkovni razred se usklajuje v skladu z Zakonom o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06, 59/07 - ZŠtip, 71/08, 73/08, 62/10 - ZUPJS, 85/10, 94/10 - ZIU, 110/11 - ZDIU12, 40/12 - ZUJF in 96/12 - ZPIZ-2).«.

6. člen

V 72. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če predšolski otrok, ki je starejši od štirih let, ni vključen v predšolsko vzgojo v skladu s predpisi, ki urejajo vrtce, se posamezni znesek otroškega dodatka poveča za 20 odstotkov.«.

7. člen

V prvem odstavku 74. člena se doda nova šesta točka, ki se glasi:

»(6) iz neupravičenih razlogov ne obiskuje osnovne šole.«.

8. člen

V 77. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Dodatek za veliko družino je letni prejemek namenjen družini, ki ima v koledarskem letu vsaj en dan tri ali več otrok do starosti 18 let, po 18. letu pa, če imajo status učenca, dijaka, vajenca ali študenta, vendar najdlje do 26. leta starosti.«.

9. člen

V 78. členu se za prvim odstavkom doda četrti odstavek, ki se glasi:

(4) Ne glede na prejšnji odstavek ima eden od staršev ali druga oseba pravico do dodatka za veliko družino, če so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 74. člena tega zakona.

10. člen

V 82. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Pravica do dodatka za nego otroka traja za obdobje, ko se otroku zagotavlja posebna nega zaradi zdravstvenih razlogov, vendar najdlje do 18. leta starosti, po 18. letu pa, če ima status učenca, dijaka, vajenca ali študenta, vendar najdlje do 26. leta starosti.«.

11. člen

Za 78. členom se doda 78.a člen, ki se glasi:

»78.a člen
(pomoč pri nakupu vinjete)

Eden od staršev ali druga oseba, ki ima v lasti ali uporabi vozilo, ki se v skladu s predpisom, ki ureja cestninske ceste in cestnine, razvršča v drugi cestninski razred B in je ob zadnji še veljavni registraciji vozila v skladu z zakonom, ki ureja letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, uveljavil pravico do 50 odstotnega znižanja letne dajatve za velike družine za to vozilo, je v primeru nakupa letne vinjete za to vozilo v posameznem letu upravičen do enkratne pomoči v višini razlike nad ceno letne vinjete, ki je v predpisu, ki ureja cestninske ceste in cestnine, določena za drugi cestninski razred A.«.

12. člen

V 112. a. členu se črtajo tretji, četrti in peti odstavek.

Prehodne in končna določba

13. člen
(otroški dodatek)

Na dan uveljavitve tega zakona znašajo dohodkovni razredi iz 5. člena tega zakona:

dohodkovni razred	povprečni mesečni dohodek na osebo (v evrih)
1	do 185,43
2	nad 185,43 do 309,05
3	nad 309,05 do 370,86
4	nad 370,86 do 432,67
5	nad 432,67 do 545,98
6a	nad 545,98 do 576,89
6b	nad 576,89 do 659,30
7	nad 659,30 do 844,73
8	nad 844,73 do 1.019,86

14. člen
(pravica do očetovskega dopusta)

(1) Določba prvega člena tega zakona velja za očeta, katerega otrok je rojen po 1.1.2018.

(2) Ne glede na določbo prvega člena tega zakona izrabi oče otroka, rojenega do 31.12.2017 očetovski dopust v trajanju 15 dni do dopolnjenega šestega meseca otrokove starosti v obliki polne ali delne odsotnosti z dela. Oče nima pravice do izrabe očetovskega dopusta, če koristi materinski dopust. Oče lahko izrabi očetovski dopust iz tega odstavka po dnevih. Trajanje pravice se v delovnih dnevih določi tako, da se upošteva 70 odstotkov pripadajočih koledarskih dni. Oče lahko izjemoma izrabi očetovski dopust iz prejšnjega odstavka do dopolnjenega 12. meseca otrokove starosti v primeru:

1. posvojitve po šestem mesecu otrokove starosti, razen enostranske posvojitve,
2. zadržanosti očeta zaradi njegove neprekinjene službene odsotnosti,
3. če je otrok zaradi zdravljenja neprekinjeno v zavodu ali zdravstveni ustanovi, v kateri ima celodnevno brezplačno oskrbo,
4. če je bilo njegovo očetovstvo naknadno ugotovljeno.

(3) Ne glede na določbo prvega člena tega zakona izrabi oče otroka očetovski dopust v trajanju petnajst dni, za katerega je upravičen do očetovskega nadomestila v strnjenem nizu v obliki polne ali delne odsotnosti z dela po poteku starševskega dopusta za tega otroka, najdalj pa do končanega prvega razreda osnovne šole otroka, v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno šolo. Evidenco o izrabi tega dela dopusta vodi center. Trajanje očetovskega dopusta se pri izrabi v obliki delne odsotnosti z dela ne podaljša.

(4) Oče otroka, ki je oziroma bo postopno uveljavil pravico do očetovskega dopusta po 115. členu Zakona o starševskem in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/14, 90/15), lahko razliko do 15 dni očetovskega dopusta iz prejšnjega odstavka uveljavi do tretjega leta otrokove starosti.

15. člen
(pomoč pri nakupu vinjet za invalide)

Do ureditve v področnem predpisu se 12. člen tega zakona smiselno uporablja tudi za invalide in invalidske organizacije, ki v skladu z zakonom, ki ureja letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, uveljavljajo pravico do oprostitve plačila letne dajatve.

16. člen
(pravica do pomoči ob rojstvu otroka)

Za otroka, rojenega po 1.1.2018 ima pravico do pomoči ob rojstvu otroka mati ali oče, druga oseba ali posvojitelj, če te pravice ni uveljavil eden od staršev otroka, s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki dejansko živi v Republiki Sloveniji ne glede na povprečni mesečni dohodek na osebo.

17. člen
(uveljavitev in uporaba zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2018, razen četrtega člena tega zakona, ki se začne uporabljati 1. januarja 2019.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V predlaganem členu se uvaja nov način izrabe očetovskega dopusta, ki je bolj enostaven, pregleden in fleksibilen, pri čemer trajanje očetovskega dopusta in višina nadomestila ostajata nespremenjena. Za očetovski dopust v trajanju 30 dni z nadomestilom se predvideva drugačna izraba dopusta. Očetje bodo lahko izrabili vseh 30 dni očetovskega dopusta kadarkoli od rojstva otroka pa do končanega

prvega razreda osnovne šole največ v dveh delih po najmanj 15 dni. V praksi se je namreč pokazalo, da si očetje želijo dopust v celotnem trajanju izrabiti v najzgodnejšem obdobju otroka, kar jim z dosedanjimi ureditvami ni bilo omogočeno v celoti. Prav tako bo izraba 30 dni očetovskega dopusta za očete bolj fleksibilna, saj bodo imeli možnost le-tega koristiti v celoti istočasno z materjo otroka ali v celoti po poteku starševskega dopusta, lahko pa ga bodo delili na dva dela.

K 2. členu

S to določbo se uvaja 30 dni starševskega dopusta za posvojitelje ali osebe, ki ji je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja za otroka, ki je že zaključil prvi razred osnovne šole in je mlajši od 15 let ter možnost istočasne izrabe obeh posvojiteljev celotnega starševskega dopusta. V obstoječi ureditvi posvojitelji, ki so posvojili otroka, ki je že končal prvi razred osnovne šole sploh niso bili upravičeni do starševskega dopusta, kar se je v praksi pokazalo za neustrezno. Sicer je otrok res že starejši, vendar zaradi prilagoditve otroka in posvojiteljev na novo situacijo je potrebno, da se, sicer za krajši čas, uvede pravica do starševskega dopusta za posvojitelja in sicer za 30 dni, da se navadijo en na drugega.

K 3. členu

Določba je redakcijske narave in se smiselno usklajuje z določbo 43. člena ZSDP-1, ki določa, da je osnova za posamezno vrsto nadomestila povprečna osnova, od katere so bili obračunani prispevki za starševsko varstvo v skladu z 10. členom tega zakona v strnjenih 12 mesecih, pri čemer se kot zadnji mesec šteje osnova od katere so bili obračunani prispevki v predpreteklem mesecu od vložitve prve vloge za dopust.

K 4. členu

Določba uvaja izplačilo pomoči ob rojstvu otroka v obliki dobroimetja, ki ga bo mogoče porabiti za otroško opremo, potrebščine za otroke, otroško hrano, itd.... Pomoč ob rojstvu otroka je univerzalna pravica, namenjena staršem vseh novorojenčkov ne glede na materialni položaj družine, na ta način bo porabljena za namen, za katerega staršem pripada.

K 5. členu

Meje dohodkovnih razredov za pridobitev pravice do otroškega dodatka se določijo v odstotkih glede na povprečno mesečno neto plačo (natančneje plačo po plačilu davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost na zaposlenega v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v preteklem koledarskem letu. Minister, pristojen za socialno varstvo, vsako leto v mesecu marcu določi nominalne meje dohodkovnih razredov za preteklo koledarsko leto. Takšna ureditev naj bi zagotavljala, da se razmerja med dohodki (neto plačami) in otroškimi dodatki ne bi spreminjala. V praksi bi ob rasti plač, ki bi bila enakomerno porazdeljena v vseh dohodkovnih razredih, zagotavljala, da upravičenci v povprečju ne prehajajo med razredi. Če se npr. povprečna neto plača dvigne za en odstotek in se nekomu plača dvigne za en odstotek, bo ob drugih nespremenjenih okoliščinah ostal uvrščen v isti odstotek povprečnega dohodka na člana gospodinjstva, čeprav bo njegov dohodek gledano nominalno višji. Ker so meje razredov določene v odstotkih, se za enak odstotek nominalno pomaknejo navzgor, zato ostajajo razmerja nespremenjena. Če bi se šteli samo dohodki iz neto plač in ne bi bilo prilivov in odlivov upravičencev, bi skupna masa za otroške dodatke ostajala ves čas enaka.

V primeru, da rast plač v določeni dohodkovni skupni odstopa od povprečne rasti, se zgodi, da upravičenci prehajajo med mejami razredov. Če se npr. zgodi izrazita rast plač v dohodkovnih skupini, ki sploh ni upravičena do otroškega dodatka, v nižjih dohodkovnih skupinah pa rasti ni, se povprečna rast plač odrazi v spremembi nominalnih mej razredov, medtem ko nominalni dohodki upravičencev do otroškega dodatka ne narastejo, s čimer namen ni dosežen, saj upravičenci kljub nespremenjenim dohodkom preidejo v nižji dohodkovni razred in dobijo več otroškega dodatka. Primer takšne nesorazmerne rasti je bil zadnja sprememba dohodninske lestvice leta 2016, ki je znatno bolj razbremenila (dvignila neto plače) zaposlenim z višjimi plačami (ki sploh niso upravičenci do otroškega dodatka).

Prav tako se s predlagano določbo poenoti usklajevanje skladno s predpisom, ki ureja usklajevanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom.

K 6. členu

Določba določa starost otroka, za katerega so starši upravičeni do povečanega zneska otroškega dodatka za 20% in sicer za otroka do štirih let. Zaradi zasledovanja strateškega cilja EU 2020 o vključenosti otrok v vrtec od četrtega leta starosti do vstopa v šolo, ki je 95 %, je takšen ukrep smiseln, saj spodbuja starše k vključitvi otrok, starejših od štiri leta v vrtec.

K 7. členu

Ker je obiskovanje osnovne šole v Republiki Sloveniji obvezno, je zaradi izvajanja te obveznosti v predlagani določbi navedeno, da če otrok iz neupravičenih razlogov ne obiskuje osnovne šole.

K 8. členu

Zaradi večje jasnosti se v predlagani določbi jasno zapiše pogoj za otroke po 18. letu starosti otroka in to je status učenca, dijaka, vajenca ali študenta, vendar najdlje do 26. leta starosti.

K 9. členu

Kadar starši oziroma druga oseba materialno skrbijo za otroka, ki je v zavodu oziroma v rejništvu vsaj tri mesece na leto, so upravičeni do dodatka za veliko družino tudi za tega otroka.

K 10. členu

Zaradi večje jasnosti se v predlagani določbi jasno zapiše pogoj za otroke po 18. letu starosti otroka in to je status učenca, dijaka, vajenca ali študenta, vendar najdlje do 26. leta starosti.

K 11. členu

S predlagano določbo se sistemsko ureja pomoč pri nakupu vinjete za velike družine. Določba uvaja novo pravico in sicer pravico do pomoči pri nakupu vinjete za velike družine. Leta 2013 je bil na področju cestninjenja osebnih vozil (vozila do 3.500 kg največje dovoljene mase) uveden nov cestninski razred, v katerega se uvrščajo vozila, katerih višina nad prvo osjo presega 1,30 metra. V to kategorijo vozil, na katera je potrebno za uporabo cestninskega omrežja namestiti vinjeto 2B, ki je dražja od vinjete za »klasična« osebna vozila, pa se uvrščajo tudi mnoga vozila, ki jih velike družine uporabljajo za zadovoljenje svojih osnovnih osebnih potreb. Da bi preprečili dodatno finančno obremenitev velikih družin in invalidov, je trenutno v veljavi začasna rešitev, na podlagi katere se upravičencem zagotavlja pomoč pri nakupu letne vinjete 2B v višini 110,00 €, pri čemer sredstva za pomoč zagotavlja družba DARS, d. d., v obliki donacij. Zato se s predlagano določbo sistemsko ureja pravico do pomoči pri nakupu vinjete za velike družine.

K 12. členu

Zaradi demografske slike v Republiki Sloveniji in spodbujanja višje rodnosti, se s črtanjem tretjega, četrtega in petega odstavka 112. a člena ponovno uvaja univerzalni pravici do pomoči ob rojstvu otroka in dodatka za veliko družino.

K 13. členu

Na dan uveljavitve tega zakona so določene meje dohodkovnih razredov, ki so zajete v tabeli.

K 14. členu

Zaradi novega načina izrabe očetovskega dopusta je potrebno določiti prehodni režim za očete otrok, ki so rojeni pred 1.1.2018. Nov način izrabe velja za očete otrok, rojenih po 1.1.2018.

K 15. členu

Ker je pravico do pomoči pri nakupu vinjete potrebno istočasno sistemsko urediti tudi za invalide in invalidske organizacije, se v prehodni določbi tega zakona to uredi do sistemske ureditve v področnem predpisu. Do pomoči pri nakupu letne vinjete za vozila drugega cestninskega razreda B so upravičeni zgolj tisti invalidi in invalidske organizacije, ki uveljavljajo pravico do oprostitve plačila letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu v skladu z Zakonom o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu. V tem primeru se smiselno uporablja določba 11. člena predloga zakona.

K 16. členu

S črtanjem tretjega odstavka 112. a člena za pridobitev pravice do pomoči ob rojstvu otroka ni več pogoj, da dohodek na osebo ne presega 64 odstotkov neto povprečne plače skladno z določbami

zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki se uporabljajo za odločanje o pravici do otroškega dodatka. To velja za vlagatelje, katerih otrok je rojen po 1.1.2018.

K 17. členu

Določba loči začetek veljavnosti in uporabe zakona. Tako se predvideva, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2018. Izjema je določba 4. člena, ki se začne uporabljati 1. 1 2019.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

27. člen

(način izrabe očetovskega dopusta)

(1) Oče izrabi očetovski dopust v trajanju 15 dni do dopolnjenega šestega meseca otrokove starosti v obliki polne ali delne odsotnosti z dela. Oče nima pravice do izrabe očetovskega dopusta, če koristi materinski dopust. Oče lahko izrabi očetovski dopust iz tega odstavka po dnevih. Trajanje pravice se v delovnih dnevih določi tako, da se upošteva 70 odstotkov pripadajočih koledarskih dni.

(2) Oče lahko izjemoma izrabi očetovski dopust iz prejšnjega odstavka do dopolnjenega 12. meseca otrokove starosti v primeru:

1. posvojitve po šestem mesecu otrokove starosti, razen enostranske posvojitve,
2. zadržanosti očeta zaradi njegove neprekinjene službene odsotnosti,
3. če je otrok zaradi zdravljenja neprekinjeno v zavodu ali zdravstveni ustanovi, v kateri ima celodnevno brezplačno oskrbo,
4. če je bilo njegovo očetovstvo naknadno ugotovljeno.

(3) Oče lahko izrabi nadaljnjih 15. koledarskih dni očetovskega dopusta v strnjem nizu v obliki polne ali delne odsotnosti z dela po poteku starševskega dopusta za tega otroka, najdalj pa do končanega prvega razreda osnovne šole otroka, v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno šolo. Evidenco o izrabi tega dela dopusta vodi center.

(4) Trajanje očetovskega dopusta se pri izrabi v obliki delne odsotnosti z dela ne podaljša.

39. člen

(pravica posvojiteljev do starševskega dopusta)

(1) Posvojitelj ali posvojiteljica (v nadaljnjem besedilu: posvojitelj) ali oseba, ki ji je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve v skladu s predpisi, ki urejajo družinska razmerja, ima pravico do starševskega dopusta do zaključka prvega razreda osnovne šole otroka v skladu s predpisi, ki urejajo osnovno šolo, v istem obsegu in trajanju kot starša. Nastopi ga najpozneje 15 dni po namestitvi otroka v družino z namenom posvojitve ali po izvedeni posvojitvi.

(2) Posvojitelj ali oseba, ki ji je otrok zaupan v vzgojo in varstvo z namenom posvojitve, obvesti delodajalca o izrabi starševskega dopusta najpozneje v treh dneh od nastopa razloga za izrabo starševskega dopusta.

(3) Pravice do starševskega dopusta nima oseba, ki posvoji otroka svojega zakonca ali zunajzakonskega partnerja.

44. člen

(izjeme pri določitvi osnove za izračun nadomestila)

(1) Če zavarovanec izrabi posamezne vrste dopusta v strnjenem nizu brez prekinitve oziroma je prekinitiv krajša kot 365 dni, je osnova enaka osnovi, ki je bila določena ob izrabi prve vrste dopusta.

(2) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi pri določitvi osnove za izračun nadomestila iz drugega odstavka 41. člena tega zakona.

(3) Če zavarovanec izrabi posamezne vrste dopusta v več delih in je prekinitiv daljša kot 365 dni, se osnova za izračun nadomestila določi na novo v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena.

(4) Osnova za določitev nadomestila v času prenesenega dopusta je povprečna osnova, od katere so bili obračunani prispevki za starševsko varstvo v skladu z 10. členom tega zakona v zadnjih 12 mesecih pred mesecem vsakokratne izrabe prenesenega dopusta.

68. člen **(opredelitev in višina pomoči ob rojstvu otroka)**

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni denarni prejemek, namenjen nakupu opreme za otroka. Pomoč znaša 280 eurov.

71. člen **(uporaba določb zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev)**

(1) Glede vprašanj postopka uveljavljanja otroškega dodatka, načina ugotavljanja materialnega položaja, meje dohodkov, ki so pogoj za pridobitev in višino otroškega dodatka, postopka, obdobja prejemanja in izplačila otroškega dodatka, sprememb okoliščin in pravil o neupravičeno priznani pravici do otroškega dodatka, nadzora nad delom centrov pri dodeljevanju otroškega dodatka ter zbirk podatkov se uporabljajo določbe zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

(2) Dohodkovni razred je določen v odstotku od povprečne mesečne plače vseh zaposlenih v Republiki Sloveniji za koledarsko leto pred vložitvijo vloge.

72. člen **(izjemna višina otroškega dodatka)**

(1) Kadar otrok živi v enostarševski družini, se posamezni znesek otroškega dodatka poveča za 30 odstotkov.

(2) Če predšolski otrok ni vključen v predšolsko vzgojo v skladu s predpisi, ki urejajo vrtce, se posamezni znesek otroškega dodatka poveča za 20 odstotkov.

(3) Enostarševska družina je skupnost enega od staršev z enim ali več otrokom, kadar je drugi od staršev umrl in otrok po njem ne prejema prejemkov za preživljanje ali je drugi od staršev neznan ali kadar otrok po drugem od staršev prejemkov za preživljanje dejansko ne prejema.

74. člen **(primeri, ko pravica ne pripada)**

- (1) Pravice do otroškega dodatka nima eden od staršev ali druga oseba za otroka, ki:
1. je v delovnem razmerju ali opravlja samostojno dejavnost ali je vključen v obvezno zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti v skladu s 17. členom in petim odstavkom 25. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13 in 63/13 – ZIUPTDSV) ali je družbenik gospodarske družbe, ustanovljene v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji oziroma ustanovitelj zavoda, ki je poslovodna oseba,

2. je zaradi zdravljenja, vzgoje, šolanja ali usposabljanja v zavodu oziroma zdravstveni ustanovi, v katerem ima celodnevno brezplačno oskrbo v trajanju več kot 30 dni,
3. je oddan v rejništvo,
4. ima pravico do otroškega dodatka na podlagi mednarodne pogodbe ali
5. ne živi z obema staršema, če preživnina ni dogovorjena na centru ali določena s sodbo sodišča, razen v primerih, ko očetovstvo ni urejeno.

(2) Ne glede na 2. in 3. točko prejšnjega odstavka se prizna pravica do otroškega dodatka, če se dokaže, da tudi v tem času starši materialno skrbijo za otroka. Center v tem primeru lahko prizna pravico za dobo treh do šestih mesecev na leto, preračunano na sorazmerno višino v celem letu. V kolikšnem sorazmernem znesku se prizna pravica do otroškega dodatka, je odvisno od tega, kolikšno je letno število dni, ki jih je otrok preživel v družini v zadnjih 12 mesecih pred vložitvijo vloge za uveljavitev pravice do otroškega dodatka.

(3) Ne glede na 5. točko prvega odstavka tega člena se prizna pravica do otroškega dodatka, če se dokaže, da se preživnine ne da uradno določiti ali dogovoriti.

77. člen **(opredelitev in višina dodatka za veliko družino)**

(1) Dodatek za veliko družino je letni prejemek namenjen družini, ki ima v koledarskem letu vsaj en dan tri ali več otrok do starosti 18 let, po 18. letu pa, če so otroke starši dolžni preživljati v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja.

(2) Dodatek za veliko družino s tremi otroki znaša 395 eurov.

(3) Dodatek za družino s štirimi ali več otroki znaša 480 eurov.

78. člen **(pravica do dodatka za veliko družino)**

(1) Pravico do dodatka za veliko družino ima eden od staršev, če imajo eden od staršev in otroci skupno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in dejansko živijo v Republiki Sloveniji.

(2) Pravico do dodatka ima tudi druga oseba, kadar trije ali več otrok iz iste družine živijo brez staršev.

(3) Pravice do dodatka za veliko družino nima eden od staršev v primerih iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka 74. člena tega zakona ali druga oseba za otroka v primerih iz 1. in 2. točke prvega odstavka 74. člena tega zakona.

82. člen **(trajanje pravice)**

(1) Pravica do dodatka za nego otroka traja za obdobje, ko se otroku zagotavlja posebna nega zaradi zdravstvenih razlogov, vendar najdalj do 18. leta starosti, po 18. letu pa, če so ga starši dolžni preživljati v skladu z določbami zakona, ki ureja družinska razmerja.

(2) Pravica do dodatka za nego otroka preneha s prvim dnem naslednjega meseca, ko niso več izpolnjeni pogoji po tem zakonu.

112.a člen **(začasni ukrepi)**

(1) Ne glede na določbo prvega odstavka 46. člena tega zakona izplačilo nadomestila za polno odsotnost z dela ne more biti višje od dvakratnika vrednosti povprečne mesečne plače v

Republiki Sloveniji z uskladitvami iz 2. člena Zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 114/06, 59/07 – ZŠtip, 10/08 – ZVarDod, 71/08, 98/09 – ZIUZGK, 62/10 – ZUPJS, 85/10, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12, 40/12 – ZUJF in 96/12 – ZPIZ-2).

(2) Ne glede na določbo prvega odstavka 47. člena tega zakona znaša nadomestilo, razen materinskega nadomestila, za polno odsotnost z dela 90 odstotkov osnove. Nadomestilo znaša 100 odstotkov osnove, kadar osnova ne presega minimalne plače.

(3) Ne glede na določbo prvega in drugega odstavka 69. člena tega zakona ima pravico do pomoči ob rojstvu otroka mati ali oče, druga oseba ali posvojitelj, če te pravice ni uveljavil eden od staršev otroka, s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki dejansko živi v Republiki Sloveniji in povprečni mesečni dohodek na osebo ne presega 64 odstotkov neto povprečne plače skladno z določbami zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki se uporabljajo za odločanje o pravici do otroškega dodatka.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka 78. člena tega zakona ima pravico do dodatka za veliko družino eden od staršev, če imajo eden od staršev in otroci skupno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in dejansko živijo v Republiki Sloveniji in povprečni mesečni dohodek na osebo ne presega 64 odstotkov neto povprečne plače skladno z določbami zakona, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki se uporabljajo za odločanje o pravici do otroškega dodatka.

(5) Za namen iz tretjega in četrtega odstavka tega člena centri za socialno delo iz centralne zbirke podatkov skladno z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, obdelujejo osebne podatke, ki jih potrebujejo pri odločanju o pravicah po tretjem in četrtem odstavku tega člena.